

3. World Health Organization. Health systems analysis for better health system strengthening. – Geneva : WHO, 2019. – 72 p.

4. Drummond M. Economic Evaluation in Health Care. – Oxford : Oxford University Press, 2015. – 418 p.

*Науковий керівник: Поточилова І. С.
асистент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ СПОЖИВАННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ УКРАЇНИ

**Іваненко В. О.
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

Організація обліку та контролю споживання енергії в Україні є невід’ємною складовою державної політики у сфері енергозбереження та підвищення енергоефективності. В умовах зростання енергетичних потреб, підвищення вартості енергоресурсів і необхідності забезпечення енергетичної безпеки особливого значення набуває створення ефективної системи обліку, моніторингу та контролю за споживанням електроенергії, газу, тепла та інших видів енергоносіїв. Розвиток таких систем сприяє зменшенню витрат, оптимізації енергетичних балансів і забезпеченню екологічної стійкості економіки країни.

В Україні прийнято низку нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання процесів бухгалтерського обліку, контролю та раціонального використання енергоресурсів. Основним документом, що визначає стратегічні засади державної політики у сфері енергозбереження, є Закон України «Про енергозбереження», який закріплює основні принципи ефективного використання енергоресурсів і зобов’язує підприємства, установи та домогосподарства здійснювати системні заходи з обліку енергії. Важливе значення має також Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та

водопостачання», що регулює порядок упровадження приладів обліку в житловому секторі та промисловості. Таким чином, системи обліку енергоресурсів виступають ключовим інструментом державної політики енергозбереження та підвищення енергоефективності [1].

Одним із найважливіших аспектів організації обліку електроенергії є впровадження сучасних вимірювальних приладів, які забезпечують точне визначення фактичного споживання електроенергії, газу, води та тепла. Найефективнішими на сьогодні є автоматизовані системи комерційного обліку електроенергії (АСКОЕ), що дають змогу в режимі реального часу відстежувати обсяги споживання енергоресурсів, здійснювати віддалене зчитування показників, підвищувати точність розрахунків і мінімізувати вплив людського фактора [2]. Впровадження таких технологій забезпечує підвищення прозорості обліку, зниження втрат енергії та оптимізацію тарифної політики, що є важливим чинником економічної стабільності.

Системи моніторингу енергоспоживання функціонують як на державному, так і на корпоративному рівнях. На загальнодержавному рівні стратегічну роль відіграє Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України, яке розробляє методичні рекомендації, координує діяльність у сфері підвищення енергоефективності, здійснює контроль за виконанням енергетичних стандартів і ініціює заходи щодо скорочення споживання енергії. На рівні підприємств реалізуються внутрішні системи енергоменеджменту, спрямовані на моніторинг енергоресурсів і виявлення можливостей економії.

Окрему роль у системі енергетичного контролю відіграють механізми державного і корпоративного аудиту. Згідно з чинним законодавством, великі промислові підприємства та бюджетні установи зобов'язані регулярно проводити енергоаудит, який дозволяє оцінити ефективність використання енергоресурсів, визначити джерела перевитрат і запропонувати шляхи оптимізації. Проведення енергоаудиту сприяє формуванню ефективної системи енергоменеджменту, підвищує енергетичну дисципліну та створює умови для досягнення енергетичної незалежності держави.

У сучасних умовах цифровізації економіки значного поширення набувають інформаційно-аналітичні системи моніторингу енергоспоживання, які базуються на використанні спеціалізованого програмного забезпечення. Такі системи забезпечують автоматизований збір і аналіз даних, прогнозування енергетичних потреб, оптимізацію виробничих процесів і запобігання аварійним ситуаціям. Використання цифрових технологій у сфері енергоменеджменту дозволяє суттєво підвищити ефективність управлінських рішень і сприяє формуванню культури енергозбереження на підприємствах.

Окремої уваги заслуговує впровадження концепції «розумних міст» (smart cities), у межах якої енергетичні системи інтегруються в єдиний цифровий простір. Такий підхід дозволяє поєднувати дані з різних джерел — житлових будинків, комунальних підприємств, промислових об'єктів — для комплексного аналізу та ефективного управління енергетичними потоками. Розумні системи моніторингу сприяють не лише економії ресурсів, а й зменшенню викидів CO₂, підвищенню екологічної безпеки та комфорту громадян.

Таким чином, організація обліку та контролю споживання енергії в Україні є багаторівневою системою, що поєднує нормативно-правові механізми, технічні інновації, цифрові технології та інструменти енергетичного аудиту. Її ефективне функціонування сприяє підвищенню енергоефективності, скороченню витрат, зміцненню енергетичної безпеки держави та формуванню екологічно орієнтованої економіки.

Список використаних джерел:

1. Калінчик В. П., Калінчик В. В. Організація інформаційних зв'язків тракту вимірювання й обліку енергоресурсів: Вчені записки таврійського національного університету імені в.і. вернадського, Том 31 (70) № 3 Частина 1. Київ. 2020. 146 с.

2. Тисячний С. Г. Автоматизована система розширеного моніторингу та комерційного обліку електроенергії. Київ. 2020. 16 с.

3. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування : аналітична доповідь / Суходоля О. М. та ін. Київ. 2020. 34 с.

*Науковий керівник – Олійник Т. Г.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

МЕТОДИ СТАТИСТИКИ В ДОСЛІДЖЕННЯХ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЇ НА РІВЕНЬ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

**Ковальова Наталія,
ЗВО спеціальність 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

У сучасних умовах української економіки питання впливу інфляційних процесів на доходи населення набуває особливої актуальності. Номінальне зростання заробітної плати не завжди відображає реальне підвищення життєвого рівня громадян. Визначальним показником у цьому випадку виступає реальний дохід, який враховує динаміку індексу споживчих цін.

Методологічну основу дослідження становлять такі статистичні методи:

- індексний метод, що дозволяє порівнювати темпи зростання доходів та інфляції;
- кореляційно-регресійний аналіз, який використовується для визначення тісноти зв'язку між динамікою цін та рівнем доходів;
- аналіз рядів динаміки, що дає можливість дослідити довгострокові тенденції;
- структурний аналіз, спрямований на виявлення зміни співвідношення між доходами різних соціальних груп.

На основі статистичних даних Державної служби статистики України спостерігається, що в окремі роки номінальні доходи зростали швидшими